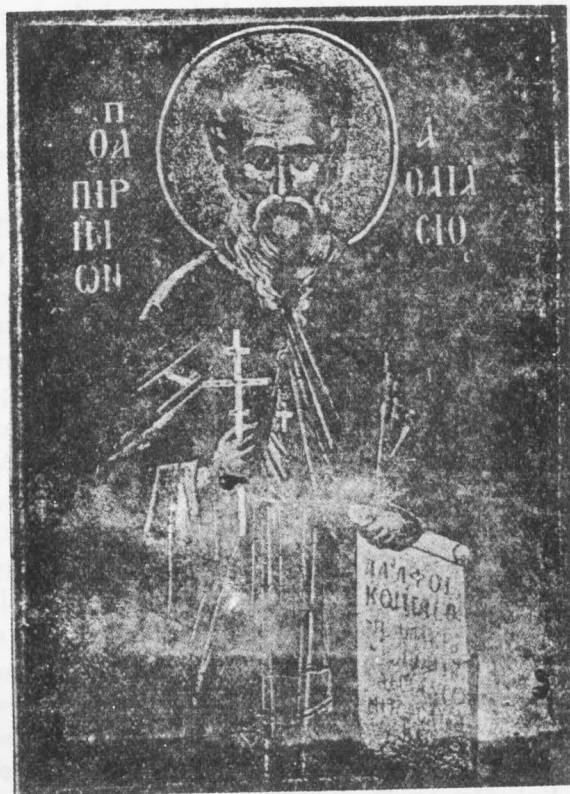

πατριαρχικὸν θρόνον. Ὁ νεαρὸς Στέφανος εἶχε προχειρισθῆ διάκονος ὑπὸ τοῦ Φωτίου καὶ διετέλει σύγκελλος αὐτοῦ, ἤτοι κατεῖχε τὸ μετὰ τὸν πικριάρχην πρῶτον τῆς αἰλῆς τούτου ἀξίωμα, ὅτε ἀπεβίωσεν ὁ Βασίλειος. Τελευταῖον ὁ Λέων ἤλπισεν ὅτι ἡ τοῦ Φωτίου ἀπομάκρυνσις θέλει διευκολύνει τὸν μετὰ τῆς Ρώμης συμβιβασμόν, καὶ τούτων πάντων ἕνεκα κυρίως, ὡς πρόφασιν δὲ μεταχειρισθεῖς τὴν πρὸς τὸν Σανταβαρηνὸν φιλίαν τοῦ ἀνδρός, ἐπέσπευσε τὴν πα-

ραίτησιν τοῦ Φωτίου καὶ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ Στεφάνου, καίτοι μόλις διατρέχοντος τὸ ἑκκαιδέκατον τῆς ἡλικίας ἔτος. Τοιοῦτοτρόπως κατῆλθε τὸ δεύτερον καὶ τελευταῖον ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὁ Φώτιος. Ἐκτοτε οὐδὲν περὶ αὐτοῦ γνωρίζομεν εἰμὴ ὅτι ἀπεβίωσεν ἐν ἔξορίᾳ τῇ 6 Φεβρουαρίου 891. Ἄλλ' ἂν τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη διῆλθον ἀφανῆ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔμελλε νὰ ἀντηχῆσῃ ἐπὶ αἰῶνας αἰνούμενον καὶ βλασφημούμενον μέχρι τῆς εὐλογημένης ἐκείνης ἡμέρας καθ' ἣν ὁ χριστιανικὸς κόσμος ἀποβάλλων ἀπηρχαιωμένας προλήψεις καὶ πάθη, ἀνάξια τῶν παρόντων καιρῶν, καὶ ἀποδίδων τελευταῖον δικαιοσύνην εἰς ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἥρωας τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε εἰς τὴν Δύσιν ἀνήκουσιν εἴτε εἰς τὴν Ἀνατολήν, θέλει συγχωρήσει τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ χάριν τῆς μεγαλοφυΐας μεθ' ἧς ὑπερεμάχησεν ὑπὲρ τῆς ἀνιξαρχτησίας τοῦ ἀνατολικοῦ κόσμου.

Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Λαυριώτης,
κτίτωρ τῆς Μονῆς τῆς Λαύρας ἐν Ἁγίῳ Ὄρει,
σύγχρονος Νικηφόρου Φωκά.
(Ἐκὼν τῆς Μονῆς τῆς Λαυρῆς)

Ὁ Λέων ε' δὲν ἠπατήθη ἐλίπισας ὅτι, ἅμα κατέλθῃ ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὁ Φώτιος, ἡ διάθεσις τοῦ ἀρχιερέως τῆς Ρώμης θέλει ἀποβῆ ὀλιγώτερον τραχεῖα. Αἱ μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν σχέσεις κατίστησαν τρόντι ἔκτοτε μαλακώτεραι· ἀλλὰ δυστυχῶς, ἐνῶ ἡ Ἀνατολικὴ δὲν ἔπαυε προσπαθοῦσα ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἐξευμενίσῃ τὴν Δυτικὴν, ἡ τελευταία αὕτη δὲν ἀπέβλεπεν εἰς ἄλλο εἰμὴ πὸς ὀφελουμένην ἐκ τῆς ἀγαθῆς ταύτης τῶν ἡμετέρων προαιρέσεως νὰ βεβαιώσῃ τὰς κυριαρχικὰς αὐτῆς ἀξιώσεις μηδὲ ἄλλως τε φροντίζουσα περὶ τῶν σπειδαισιῶτων συμφερόντων τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Εἰς τὰς ἐπιστολάς δι' ὧν ἀνηγγέλθη εἰς Ρώμην ἡ τοῦ Φωτίου ἀπομάκρυνσις καὶ ἡ ἀναγόρευσις τοῦ Στεφάνου ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία εἶχε δικαίωμα καὶ καθῆκον ἰσθὸν νὰ ἀπαντήσῃ ὅτι· καθ' οὐδένα λόγον δὲν δύναται νὰ ἀσπασθῇ τὴν σκανδαλώδη εἰς πα-

